

Parlamentul
Republicii Moldova

OS nr. 49
24 noiembrie 2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisiei economie, buget și finanțe

AMENDAMENTE

la proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2022,
nr.366 din 23.11.2021

Prin prezentul amendament se propune ajustarea cadrului normativ în vederea majorării remunerării judecătorilor Curții Constituționale, luând drept bază următoarele considerente.

1. Justiția constituțională constituie o componentă importantă a statului, fiind înfăptuită de către Curtea Constituțională, autoritate publică politico-jurisdicțională, situată în afara puterilor legislativă, executivă sau judecătorească, rolul său fiind asigurarea supremației Constituției, ca Lege fundamentală a statului de drept.

Potrivit articolului 137 din Constituție, judecătorii Curții Constituționale sunt inamovibili pe durata mandatului, independenți și se supun numai Constituției. Independența judecătorului este unul din principiile constituționale ale justiției.

Statutul judecătorului Curții Constituționale, care cumulează drepturile și obligațiile acestuia, inclusiv garanțiile și incompatibilitățile funcției, se deosebește de statutul altor judecători prin natura specifică a jurisdicției constituționale.

Totodată, independența Curții Constituționale implică și independența judecătorilor acesteia. Una dintre componentele de bază ale independenței judecătorului este remunerația, care constă din orice mijloc de asigurare materială sau socială, reprezentând, în acest sens, o contrabalanță la restricțiile, interdicțiile și responsabilitățile impuse judecătorilor de către societate.

Remunerarea judecătorilor constituționali trebuie să fie pe măsura rolului și responsabilităților lor și să aibă un nivel suficient pentru a-i face *imuni la orice presiune menită să le influențeze deciziile*, în condițiile în care salarizarea adecvată este o garanție a independenței judecătorilor constituționali.

În context este de subliniat că în jurisprudența sa, Înalta Curte de Jurisdicție Constituțională a reținut că *garanțiile materiale ale judecătorilor reprezintă una din componentele de bază ale independenței lui, fiind o contrabalanță la*

restricțiile, interdicțiile și responsabilitățile impuse lor de către societate în timpul mandatului (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 20/2015).

2. În continuare, analiza structurală în dinamică a volumului de activitate a Curții Constituționale, volum care cuprinde și numărul sesizărilor aflate în gestiune, reflectă *majorarea de cinci ori a numărului sesizărilor pe an*, începând cu anul 2015 până în prezent. Astfel, în 2015, la Curtea Constituțională au fost depuse 56 de sesizări; în 2016 – 163 sesizări; în 2017 – 176 sesizări, în 2018 – 212 sesizări, în 2019 – 235 sesizări, în 2020 – 227 sesizări, iar în perioada ianuarie – noiembrie 2021 – 260 sesizări.

3. În această speță, este de observat că în vederea asigurării independenței judecătorilor constituționali, legislațiile statelor din regiune respectă principiul ierarhizării în domeniul salarizării judecătorilor constituționali, prin aplicarea unor coeficienți salariali suplimentari în raport cu alte funcții din stat.

Spre exemplu, în *Letonia* salariul lunar al judecătorilor constituționali se stabilește prin aplicarea unui coeficient suplimentar la salariul lunar al judecătorilor instanțelor judecătorești, cum ar fi: pentru judecătorii Curții Constituționale - 1,8; pentru vicepreședintele Curții Constituționale - 1,98; pentru președintele Curții Constituționale - 2,25. În *România*, coeficientul de ierarhizare al Președintelui Curții Constituționale este 11,70, iar al judecătorilor Curții Constituționale este de 11,20. Potrivit legislației *ucrainene*, remunerația unui judecător constituțional constă din salariul de bază și suprataxele stabilite pentru un judecător al Curții Supreme. În *Lituania*, la calculul remunerației judecătorilor Curții Constituționale se aplică cel mai mare coeficient salarial (32,3 pentru Președintele Curții și 29,35 pentru judecătorii Curții Constituționale) în raport cu celelalte instanțe judecătorești din țară.

Respectiv, Președintele Curții Constituționale din România beneficiază de un salariu lunar de 6587 euro, iar salariul judecătorului constituțional este, în medie, de 6000 euro lunar (sursa: <https://www.ccr.ro/declaratii-de-avere/>).

În Ucraina, Președintele Curții Constituționale beneficiază de un salariu lunar de 11952 euro, iar judecătorul constituțional, în medie, de un salariu de 11000 euro lunar. Un judecător al Curții Constituționale din Lituania beneficiază de un salariu de 5163 euro lunar.

Spre comparație, la ora actuală un judecător constituțional în Republica Moldova are un salariu brut de 31.960 lei, constituind un salariu net de 25.593 lei.

4. Potrivit art.3 alin.(1) lit.c) din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, unul din principiile sistemului unitar de salarizare este ierarhizarea, în funcție de responsabilitatea, complexitatea și importanța activității desfășurate, stabilite în urma evaluării funcțiilor din sectorul bugetar.

În acest context, principala particularitate a jurisdicției constituționale și deosebirea principală a Curții Constituționale de instanțele judecătorești de jurisdicție generală constă în faptul că, potrivit Constituției, Curtea nu face parte din sistemul judecătoresc, nu este un organ al justiției sau o parte componentă a autorității judecătorești (a se vedea HCC 19/1999, § 4).

Respectiv, orice asimilare sau egalare a judecătorilor Curții Constituționale cu judecătorii Curții Supreme de Justiție sau cu Consiliul Superior al Magistraturii este eronată.

Distincția judecătorilor constituționali trebuie să fie o reflectare nu doar a atribuțiilor și competențelor pe care le exercită, dar și a expresiei salariale a acestora. De asemenea, dacă Legea nr. 270/2018 stabilește că, sub aspectul ierarhiei, Curtea Constituțională este superioară Curții Supreme de Justiție, Consiliului Superior al Magistraturii, Curților de Apel etc., atunci, la nivel normativ, judecătorii Curții Constituționale trebuie să beneficieze de garanții de salarizare mai înalte.

În acest sens, în baza principiului ierarhiei, se impune a se reglementa distinctiv mărimea valorii de referință pentru judecătorii Curții Constituționale în Legea bugetului de stat pentru anul 2022, de la articolul 10 alin. (2).

Prin urmare, în baza raționamentelor expuse supra, pentru a **asigura independența Curții Constituționale** ca și entitate separată de sistemul judiciar, precum și ținând cont de principiul ierarhizării în funcție de responsabilitate, în temeiul art.59 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, se propune completarea proiectului de lege nr.366 din 23.11.2021, cu următoarele amendamente:

Articolul 10 alineat (2):

- la litera e), textul „Curții Constituționale, al” se exclude;

- alineatul se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) în mărime de 3000 de lei pentru judecătorii din cadrul Curții Constituționale.”

Respectiv, se vor modifica Anexele nr.3.1, nr.3.2, nr.4 și nr.5 din Legea bugetului de stat pentru anul 2022.

Deputați în Parlament

Ștefan Grosu
Alexe Stancu
Rosca Veronica

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

**Domnului Dumitru Alaiba,
Președintele Comisiei economie, buget și finanțe**

Stimate Domnule Președinte,

În conformitate cu art. 59 și 65 din Regulamentul Parlamentului se înaintează următoarele amendamente la Proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2022 **nr. 366/2021**.

La anexa 7 din proiect (transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale) solicită introducerea capitolului investiții capitale după cum urmează:

1. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Drochia**

s. Fîntînița

1 mln lei – lucrări de reparație a unei porțiuni de drum

s. Hășneșenii Mari

1) 1 mln lei – lucrări de reparație a unei porțiuni de drum

2) 500 mii – lucrări de reparație a podului

s. Miciurin

1,3 mln lei – lucrări de reparație a unei porțiuni de drum

s. Pelinia

5,5 mln lei – lucrări de construcție a apeductului

s. Zgurița

1) 400 mii lei – lucrări de gazificare

2) 500 mii lei – lucrări de reparație a drumului central

2. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Dondușeni**

s. Corbu

1,2 mln lei – lucrări de reparație a drumurilor locale

s. Elizavetovca

588 mii lei – lucrări pentru instalarea iluminatului stradal

3. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Ocnița**

satul Ocnița

1) 2,7 mln lei – lucrări de reparație a drumurilor locale și trotuarelor

2) 490 mii lei – lucrări de instalare a rețelelor de telecomunicații

3) 350 mii lei – elaborarea proiectului tehnic pentru gazificare

4) 480 mii lei – lucrări de iluminat stradal

5) 800 mii lei – lucrări de amenajare a casei de cultură

6) 500 mii lei – asigurare transport pentru salubritate

7) 300 mii lei – lucrări de reparație a instituției preșcolare de învățământ

8) 500 mii lei – lucrări de restaurare la apeduct

9) 300 mii lei – lucrări de finisare la lăcașul de cult

Notă de argumentare

În urma numeroaselor vizite în teritoriu am primit solicitări de la autoritățile publice locale cu privire la necesitatea finalizării unui șir de obiecte de infrastructură locală. În mare parte este nevoie de anumite lucrări de reparații la instituții de învățământ, la infrastructura rutieră locală, iluminat stradal și apeduct.

Cu regret, apelurile către Guvern nu au fost auzite și în buget nu sunt prevăzute investiții capitale atât de necesare pentru locuitorii acestor unități administrative teritoriale.

Astfel propunem mai multe completări în acest aspect conform prezentului amendament.

Sursa de finanțare se propune de a fi identificată de la fondul de intervenție a Guvernului, de la micșorarea investițiilor capitale de lux și achiziții de lux de la unele instituții publice centrale, de la micșorarea faianțării pentru partide politice și salariile demnitarilor de rang înalt.

Rugăm susținerea acestor amendamente.

Digitally signed by Apostolova Reghina
Date: 2021.12.02 22:11:24 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Deputat în Parlament

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

**Domnului Dumitru Alaiba,
Președintele Comisiei economie, buget și finanțe**

Stimate Domnule Președinte,

În conformitate cu art. 59 și 65 din Regulamentul Parlamentului se înaintează următoarele amendamente la Proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2022 **nr. 366/2021**.

La anexa 7 din proiect (transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale) solicită introducerea capitolului investiții capitale după cum urmează:

1. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Anenii Noi**
s. Maximovca
 - 1) 5,35 mln lei – lucrări de reparație a drumurilor locale
 - 2) 300 mii lei – achitarea deficitului bugetar pentru instituția preșcolară de învățământ
 - 3) 1,1 mln lei – lucrări de reparație a sediului multifuncțional al primăriei

2. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Ștefan-Vodă**
s. Alava
4,5 mln lei – lucrări de reparație a drumurilor locale
s. Lazo
700 mii lei - lucrări de reparație a unei porțiuni de drum

3. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Dubăsari**
s. Holercani

- 1) 1,6 mln lei – lucrări de reparație a drumurilor locale
- 2) 300 mii lei – procurarea echipamentului pentru sortarea deșeurilor
- 3) 3 mln lei – lucrări de reparație pentru instituția preșcolară de învățământ

4. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Criuleni**
com. Răculești

- 1) 400 mii – lucrări de reparație a acoperișului centrului medical
- 2) 800 mii – lucrări de reparație a acoperișului instituției preșcolare de învățământ
- 3) 300 mii – lucrări de reparație a drumului local

5. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Cantemir**
com. Toceni

- 1) 300 mii lei – lucrări de instalare a iluminatului stradal
- 2) 5,2 mln lei – lucrări pentru construcția apeductului
- 3) 50 mii – lucrări de reparație a unei porțiuni de drum

Notă de argumentare

În urma numeroaselor vizite în teritoriu am primit solicitări de la autoritățile publice locale cu privire la necesitatea finalizării unui șir de obiecte de infrastructură locală. În mare parte este nevoie de anumite lucrări de reparații la instituții de învățământ, la infrastructura rutieră locală, iluminat stradal și apeduct.

Cu regret, apelurile către Guvern nu au fost auzite și în buget nu sunt prevăzute investiții capitale atât de necesare pentru locuitorii acestor unități administrativ teritoriale.

Astfel propunem mai multe completări în acest aspect conform prezentului amendament.

Sursa de finanțare se propune de a fi identificată de la fondul de intervenție a Guvernului, de la micșorarea investițiilor capitale de lux și achiziții de lux de la unele instituții publice centrale, de la micșorarea faianțării pentru partide politice și salariile demnitarilor de rang înalt.

Rugăm susținerea acestor amendamente.

Digitally signed by Fotescu Vadim
Date: 2021.12.02 22:10:08 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Deputat în Parlament

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Domnului Dumitru Alaiba,
Președintele Comisiei economie, buget și finanțe**

Stimate Domnule Președinte,

În conformitate cu art. 59 și 65 din Regulamentul Parlamentului se înaintează următoarele amendamente la Proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2022 **nr. 366/2021**.

La anexa 7 din proiect (transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale) solicită introducerea capitolului investiții capitale după cum urmează:

La unitatea administrativ teritorială – **raionul Taraclia,**

or. Taraclia

1) 40527,57 mii – lei pentru extinderea rețelelor de apă și canalizare, construcția stației de epurare din orașul Taraclia;

2) 16 744,55 mii l– ei pentru construcția cimitirului din or. Taraclia

3) 10 mln lei – lucrări de reparație a drumurilor locale

s. Cairaclia

1) 100 mii lei – pentru cheltuieli cu destinație specială pentru primăria s. Cairaclia, pentru acoperirea deficitului pentru finanțarea educației

2) 200 mii lei – lucrări de reparație a drumurilor locale

3) 190 mii lei – lucrări de reparație a sălii sportive din gimnaziu

4) 360 mii lei – lucrări de schimbare a rețelelor ingineresti în instituția de învățământ preșcolară

s. Aluatu

250 mii lei – lucrări de reparație a drumurilor locale

s. Salcia

1) 300 mii lei – lucrări de de construcție a apeductului

2) 300 mii lei – lucrări de reparație a drumurilor locale

s. Musaitu

200 mii lei – lucrări reconstrucție a monumentelor veteranilor de război

s. Cialic

850 mii – lucrări de reconstrucție a trotuarelor

s. Balabanu

1) 278 mii lei – lucrări de reparație a instituției preșcolare de învățământ

2) 2,3 mln lei – lucrări de reconstrucție a centrului de cultură și sport

3) 248 mii lei – lucrări de reparație a apeductului

Notă de argumentare

În urma numeroaselor vizite în teritoriu am primit solicitări de la autoritățile publice locale cu privire la necesitatea finalizării unui șir de obiecte de infrastructură locală. În mare parte este nevoie de anumite lucrări de reparații la instituții de învățământ, la infrastructura rutieră locală, iluminat stradal și apeduct.

Cu regret, apelurile către Guvern nu au fost auzite și în buget nu sunt prevăzute investiții capitale atât de necesare pentru locuitorii acestor unități administrativ teritoriale.

Astfel propunem mai multe completări în acest aspect conform prezentului amendament.

Sursa de finanțare se propune de a fi identificată de la fondul de intervenție a Guvernului, de la micșorarea investițiilor capitale de lux și achiziții de lux de la unele instituții publice centrale, de la micșorarea faianțării pentru partide politice și salariile demnitarilor de rang înalt.

Rugăm susținerea acestor amendamente.

Digitally signed by Fotescu Vadim
Date: 2021.12.02 22:09:41 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Deputat în Parlament

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Domnului Dumitru Alaiba,
Președintele Comisiei economie, buget și finanțe**

Stimate Domnule Președinte,

În conformitate cu art. 59 și 65 din Regulamentul Parlamentului se înaintează următoarele amendamente la Proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2022 **nr. 366/2021**.

La anexa 7 din proiect (transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale) solicită introducerea capitolului investiții capitale după cum urmează:

1. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Glodeni**

s. Dușmani

- 1) 1,05 mln lei – lucrări pentru iluminare stradală
- 2) 3 mln lei – lucrări pentru construcția apeductului
- 3) 1,5 mln lei – lucrări de construcție a drumurilor locale
- 4) 1,5 mln lei – lucrări de reconstrucție a trotuarelor

s. Cuhnești

- 1) 1,7 mln lei – lucrări de instalare a iluminatului stradal
- 2) 11,5 mln lei – lucrări pentru construcția apeductului

2. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Edineț**

com. Constantinovca

1) 440 mii lei – lucrări de reparație a acoperișului instituției de învățământ preșcolare

2) 292 mii lei - lucrări de reparație a fațadei instituției de învățământ preșcolare

s. Stolnicei

550 mii lei – lucrări de amenajare a trotuarelor

3. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Fălești**

s. Logofteni

1) 350 mii lei – lucrări de instalare a iluminatului stradal

2) 3 mln lei – lucrări pentru construcția apeductului

3) 1 mln -- lucrări de reparație a instituției de învățământ preșcolare

Notă de argumentare

În urma numeroaselor vizite în teritoriu am primit solicitări de la autoritățile publice locale cu privire la necesitatea finalizării unui șir de obiecte de infrastructură locală. În mare parte este nevoie de anumite lucrări de reparații la instituții de învățământ, la infrastructura rutieră locală, iluminat stradal și apeduct.

Cu regret, apelurile către Guvern nu au fost auzite și în buget nu sunt prevăzute investiții capitale atât de necesare pentru locuitorii acestor unități administrativ teritoriale.

Astfel propunem mai multe completări în acest aspect conform prezentului amendament.

Sursa de finanțare se propune de a fi identificată de la fondul de intervenție a Guvernului, de la micșorarea investițiilor capitale de lux și achiziții de lux de la unele instituții publice centrale, de la micșorarea faianțării pentru partide politice și salariile demnitarilor de rang înalt.

Rugăm susținerea acestor amendamente.

Digitally signed by Jordan Petru
Date: 2021.12.02 22:14:12 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Deputat în Parlament

Parlamentul
Republicii Moldova

SA nr. 15
01. 12 2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

*Domnului Dumitru ALAIBA,
Președintele Comisiei Economie, Buget și Finanțe*

AMENDAMENT la proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2022, (nr. 366 din 22.11.2021)

În temeiul prevederilor art.59 din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr.797/1996, propun următorul amendament la proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.350 din 19 noiembrie 2021, și anume:

În Anexa nr.7 „Volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale”:

Nr. d/o	Localitatea	Propunerea de amendament	Suma mii (lei)
Raionul Comrat			
1.	Mun.Comrat	Reparația drumurilor și a trotuarelor	1 000 mii lei
2.	Primăria sat.Congaz	Amenajare parc	1 000 mii lei
3.	Primăria Chirsova	Amenajarea și construcția terenului pentru manifestații culturale din s.Chirsova	500 mii lei
4.	Primăria Congazcic	Construcția trotuarelor	500 mii lei
5.	Primăria Chioselia Rusă	Reparația acoperișului casei de cultură	300 mii lei
6.	Primăria Ferapontivca	Schimbarea turnului de apă	300 mii lei
7.	Primăria Beșalma	Reparația drumurilor	500 mii lei
8.	Primăria Cioc-Maidan	Reparația drumurilor	500 mii lei
9.	Primăria Cotovscoe	Reparația drumurilor	500 mii lei
10.	Com. Svetlii	Reparația trotuarelor și a teritoriului havuzului	500 mii lei
TOTAL			5 600 mii lei

Cu respect,

Suhodolski Alexandr
Deputat în Parlament

Parlamentul
Republicii Moldova

DU nr. 34

2 decembrie 2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

**Domnului Dumitru Alaiba,
Președintele Comisiei economie, buget și finanțe**

Stimate Domnule Președinte,

În conformitate cu art. 59 și 65 din Regulamentul Parlamentului se înaintează următoarele amendamente la Proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2022 **nr. 366/2021**.

La anexa 7 din proiect (transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale) solicită introducerea capitolului investiții capitale după cum urmează:

1. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Telenеști**
s. Văsieni
 - 1) 1,4 mln lei – lucrări de instalare a iluminatului stradal
 - 2) 500 mii lei – lucrări de reparație la instituția preșcolară de învățământ

2. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Florești**
com. Nicolaeuca
 - 1) 2,7 mln lei – lucrări de finalizare a construcției blocului alimentar la instituția de învățământ preșcolară
 - 2) 240 mii lei – lucrări de reparație a podului
s. Valea Rădoaia

500 mii lei – lucrări de finalizare a lucrărilor de iluminat stradal

3. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Sîngerei**
com. Heciul Nou

1) 1,8 mln lei – lucrări de reparație a drumurilor locale

4. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Șoldănești**
s. Răspopeni

1) 2,8 mln lei – lucrări de instalare a iluminatului stradal

2) 34 mln lei – lucrări pentru construcția apeductului

3) 5,6 mln – lucrări de reconstrucție a instituției de învățămînt
preșcolare

s. Vadul lui Rașcov

1) 450 mii lei – lucrări de amenajare, pavare și îngrădire a parcului

s. Salcia

1) 1,092 mln lei – lucrări de reparație a drumurilor locale

5. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Soroca**
s. Pîrlița

2,3 mln lei – lucrări de reparație a drumurilor locale

Notă de argumentare

În urma numeroaselor vizite în teritoriu am primit solicitări de la autoritățile publice locale cu privire la necesitatea finalizării unui șir de obiecte de infrastructură

locală. În mare parte este nevoie de anumite lucrări de reparații la instituții de învățământ, la infrastructura rutieră locală, iluminat stradal și apeduct.

Cu regret, apelurile către Guvern nu au fost auzite și în buget nu sunt prevăzute investiții capitale atât de necesare pentru locuitorii acestor unități administrativ teritoriale.

Astfel propunem mai multe completări în acest aspect conform prezentului amendament.

Sursa de finanțare se propune de a fi identificată de la fondul de intervenție a Guvernului, de la micșorarea investițiilor capitale de lux și achiziții de lux de la unele instituții publice centrale, de la micșorarea faianțării pentru partide politice și salariile demnitarilor de rang înalt.

Rugăm susținerea acestor amendamente.

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long vertical stroke, positioned to the left of the text 'Deputat în Parlament'.

Deputat în Parlament

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

**Domnului Dumitru Alaiba,
Președintele Comisiei economie, buget și finanțe**

Stimate Domnule Președinte,

În conformitate cu art. 59 și 65 din Regulamentul Parlamentului se înaintează următoarele amendamente la Proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2022 **nr. 366/2021**.

La anexa 7 din proiect (transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale) solicită introducerea capitolului investiții capitale după cum urmează:

1. La unitatea administrativ teritorială – **raionul Orhei**,
municipiul Orhei
 - 1) 50 mln lei – pentru reparație capitală a două poduri peste râul Râut și lunca r. Râut
 - 2) 20 mln lei – lucrări de reparație capitală a instituției publice de educație timpurie nr. 2 Albinuța
 - 3) 60 mln lei – pentru lucrări de reparație capitală a pieței regionale
 - 4) 30 mln lei – construcția complexului raional sportiv
 - 5) 12 mln lei – construcția și reamenajarea căminelor/spațiilor studențești
 - 6) 80 mln lei – reparația capitală a edificiului ”Complexul fostei conduceri a Zemstvei județene cu parcul aferent”
 - 7) 10 mln lei – lucrări de reparație a blocului spitalului raional Orhei

s. Susleni

1) 9 mln lei – reparația capitală a Centrului de plasament temporar pentru persoane cu dizabilități

s. Crihana

3.8 mln lei – construcția complexului regional sportiv

Notă de argumentare

În urma numeroaselor vizite în teritoriu am primit solicitări de la autoritățile publice locale cu privire la necesitatea finalizării unui șir de obiecte de infrastructură locală. În mare parte este nevoie de anumite lucrări de reparații la instituții de învățământ, la infrastructura rutieră locală, iluminat stradal și apeduct.

Cu regret, apelurile către Guvern nu au fost auzite și în buget nu sunt prevăzute investiții capitale atât de necesare pentru locuitorii acestor unități administrativ teritoriale.

Astfel propunem mai multe completări în acest aspect conform prezentului amendament.

Sursa de finanțare se propune de a fi identificată de la fondul de intervenție a Guvernului, de la micșorarea investițiilor capitale de lux și achiziții de lux de la unele instituții publice centrale, de la micșorarea faianțării pentru partide politice și salariile demnitarilor de rang înalt.

Unele detalii despre proiecte

• Lucrările de reparație capitală a

1. podului rutier peste râul Răut

2. podului nr. 2 peste lunca râului Răut – ambele 50.000.000,00 lei.

Argumentare: Podul rutier, amplasat în or. Orhei, asigură continuarea străzii Chișinău peste albia minoră a râului Răut. Până în prezent, nu s-au efectuat investigații asupra podurilor, nu dispunem de careva documentație tehnică (proiect, detalii de execuție, rapoarte de investigații, etc.), nu este cunoscut autorul proiectului și nici compania care a construit podul. La momentul actual există doar o fișă tehnică a podurilor întocmită în anul 1989, care a fost pusă la dispoziție de către fostul beneficiar Î.S. Administrația de Stat a Drumurilor

În urma raportului de expertiză tehnică elaborată de către specialiștii F.Ș.P. „Universinț” S.R.L. s-a constatat că str. Chișinău din or. Orhei traversează râul Răut, pe un pod rutier, cu structură mixtă, care a fost dat în exploatare în an. 1957. Podul are o lungime totală de cca. 57,98m și o lățime totală a platformei podului de cca. 8,93m. Profilul longitudinal al căii podului este realizat pe curbă concavă cu rază mare, calea podului are o parte carosabilă cu lățimea de 6,40m, prevăzută pentru circulația vehiculelor în două sensuri. Podul nr. 2 peste lunca râului Răut are o lungime totală de cca. 95,4m și o lățime totală a platformei podului de cca. 9,0m.

În urma analizei tuturor deficiențelor și degradărilor sunt constatate mai multe neajunsuri, defecte și degradări, care confirmă necesitatea de a fi reparate capital. Partea carosabilă a podului este încadrată cu parapete de siguranță a circulației și cu trotuare cu lățimea utilă de cca. 0,75m, unde pentru siguranța pietonilor la marginea trotuarelor sunt prevăzute parapete pietonale, la moment aflându-se în stare deplorabilă.

Colectarea și evacuarea apelor pluviale de pe pod a fost preconizată prin intermediul pantelor transversale și a gurilor de scurgere metalice amplasate la marginea părții carosabile, care la momentul actual nu sunt funcționale, deoarece sunt colmatate cu straturile de beton asfaltic.

Grinzile principale de rezistență a podului au fost confecționate din profile laminate uzate. La capetele podului, pe rampele de acces, lipsesc casiurile de scurgere a apelor și scările de serviciu.

În concluzie, pe baza analizei datelor de investigare a podurilor existente, efectuate în conformitate cu normele și instrucțiunile în vigoare, putem face concluzie că:

- podurile nu corespund condițiilor normative pentru pod amplasat pe stradă de interes local;
- nu este asigurat confortul și siguranța circulației vehiculelor,
- calea existentă a podului nu dispune de trotuare corespunzătoare, pentru asigurarea circulației pietonilor în deplină siguranță;
- îmbrăcămintea din beton asfaltic prezintă degradări;
- sistemul de evacuare a apelor este degradat;
- parapetul de siguranță nu corespunde condițiilor normative în vigoare;
- sistemul de hidro-izolație a podului este degradat;
- rosturile de dilatație nu sunt acoperite corespunzător.

Până la reabilitarea podurilor, pentru desfășurarea circulației vehiculelor și a pietonilor în condiții de siguranță, suntem nevoiți să instituim anumite restricții de circulație care duc la un disconfort enorm asupra locuitorilor municipiului cât și a tuturor participanților la traficul rutier.

- *Lucrările de reparație capitală a pieței regionale - 60.000.000,00 lei*
 - *Documentația de proiect – 2.800.000,00 lei*

Argumentare:

Autoritatea publică locală, Primăria municipiului Orhei, la solicitarea mai multor agenți economici locali care își desfășoară activitatea economică pe teritoriul localității în diferite domenii cât și în domeniul agriculturii, în 2020 au decis o schimbare în infrastructura publică locală cu caracter economic – Construcția unei piețe regionale pe o suprafață de 3,6946ha, în mun. Orhei.

Municipiul Orhei este o localitate mare, cu diverse activități social-economice care servește drept punct de comercializare a diverselor produse de diferite categorii pentru agenții economici și populația satelor din zonă, inclusiv din raioanele Telenești și Rezina.

În prezent, agenții economici, dar și localnicii, dispun de diferite categorii de produse cât și agro - alimentare, dar nu pot interacționa în deplină capacitate și într-un mod durabil cu potențialii cumpărători, din cauza lipsei unui spațiu comercial amenajat, cu toată infrastructura adiacentă care ar asigura o activitate comercial-economică intensă și în conformitate cu toate rigorile sanitare.

Principala activitate de piață se desfășoară în zona centrală a municipiului, pe o suprafață de aproximativ 6909m² care a fost înființată de după al II-lea Război Mondial.

La moment, în municipiu există câteva piețe mai mici improvizate în aer liber dotate cu hale care nu corespund cerințelor actuale.

Autoritatea publică locală, Primăria municipiului Orhei, prevede construcția unei piețe moderne, care să corespundă standardelor și condițiilor de comercializare a tuturor produselor cât și a celor agro - alimentare, astfel încât cumpărătorii să poată beneficia de o deservire calitativă și conformă normelor sanitar-igienice, iar agenții economici să aibă condiții decente de comercializare a produselor.

Astfel, până la ora actuală a fost realizat planul tehnic de proiectare a pieței regionale și pentru a continua implementarea în continuare a acestui proiect este nevoie de a elabora documentația de proiect a cărei valoare estimativă este valorificată la suma de 2.800.000,00 lei, surse financiare de care Primăria municipiului Orhei nu dispune.

Implementarea unui proiect de investiții în infrastructura publică locală cu caracter economic cu referire la construcția pieței regionale pe o suprafață de 3,6946ha va genera beneficii atât agenților economici, cât și comunității municipiului Orhei și raionului (74 localități vecine), în general din raioanele Telenești și Rezina (populația cumulativă peste câteva sute mii persoane).

- *Lucrările de reparație capitală a instituției publice de educație timpurie nr.2 "ALBINUȚA" din mun. Orhei, str. Aleco Russo 11 – 20.000.000,00 lei.*

Argumentare: Instituția publică de educație timpurie nr.2 este o instituție care întrunește condițiile necesare pentru încadrarea copiilor cu vârsta preșcolară de la 2-7 ani, cu sediul în mun. Orhei, str. Aleco Russo 11, care a fost dată în exploatare în anul 1981. Instituția are o capacitate de 10 grupe. Până în prezent, edificiul a fost reparat cosmetic sau au fost executate lucrări de reparație parțiale. Instituția prezintă interes nu doar local, dar și raional, din motiv că unii părinți care locuiesc în raionul Orhei își au stabilit locul de muncă în cadrul municipiului Orhei și sunt în drept ca copiii lor să frecventeze instituția publică de educație timpurie nr.2 "ALBINUȚA".

În scopul evaluării condițiilor în care se desfășoară procesul educațional în IPET nr.2, Primarul municipiului Orhei a dispus instituirea unui grup de lucru. Urmare a evaluării condițiilor în care se desfășoară procesul educațional în IPET nr.2, grupul de lucru în colaborare cu Centru de Sănătate Publică, Inspekția Ecologică Orhei, Serviciul Protecției Civile și Situații Excepționale, a stabilit acțiunile necesare în scopul asigurării condițiilor adecvate de activitate pentru personalul instituției de învățământ preșcolar și a condițiilor de întreținere pentru copiii instituționalizați în instituția respectivă.

Construcția complexului raional sportiv în or. Orhei (costul 30 mln de lei)

Luând în considerație situația precară a sănătății tinerii generații, CRO vine cu o propunere de a construi pe terenul proprietate publică a raionului din mun.Orhei un complex sportiv. Deoarece în ultimii ani numărul populației a crescut considerabil în mun. Orhei, deoarece se simte lipsa infrastructurilor sportive și recreative în raza raionului Orhei, se stabilește o necesitate stingentă de a interveni pentru dezvoltarea/educarea tinerii generații de a practica un mod sănătos de viață. Pentru realizarea complexului, Consiliul raional dispune deja de proiect tehnic de execuție.

• Construcția și reamenajarea căminelor/spațiilor studentești, (costul estimativ 12 mln de lei.)

Contribuția respectivă va duce la buna functionare a caminelor si cantinelor studentesti odata cu inaugurarea universității "Al Cuza" din Iași cu sediul în Orhei. Va duce la o bună coordonare la activitatea serviciului social al Universitatii. Va facilita activitatea de orientare in cariera a studentilor.

•Reparația capitală a Centrului de Plasament temporar pentru persoane în etate și cu dizabilități - ORGI 1652 Susleni, (costul de 9 000 000, 00 lei.)

Centrul de plasament temporar pentru persoane în etate și cu dizabilități „ Casa Noastră” (în continuare CPT „Casa noastră” Susleni) activează din septembrie 2014. Clădirea este veche, reparații capitale nu au fost realizate pe parcursul activității. În centru activează 18 angajați pentru 32 de beneficiari la moment (capacitatea centrului fiind de 43 beneficiari). Pentru o bună asigurare a procesului de deservire , în condiții conform standardelor instituțiilor de plasament, care, în mod obligatoriu trebuie să corespundă normelor sanitare în vigoare, este necesar de a realiza următoarele lucrări:

- reparație capitală a clădirii (acoperiș, izolarea termică etc.),
- schimbarea parțială a sistemului de încălzire,
- schimbarea geamurilor, a podelei,
- procurarea mobilierului, care nu a fost schimbat de la înființarea centrului,
- construcția și amenajarea unui scuar și a unui teren de recreație pentru beneficiari și procurarea tehnicii de uz casnic.

• Construcția complexului regional sportiv în satul Crihana, (devizului 3 mln 800 mii lei.)

Necesitatea acestui complex este unul vast, deoarece în localitățile rurale este o mare carență a activităților extrașcolare a tinerilor din comuna Crihana și din localitățile rurale adiacente (Podgoreni, Zahoreni, Cucuruzeni, Sirota, Zorile). Proiectul respectiv este cofinanțat de către Agenția română ROAID cu suma de 38 mii euro, Consiliul Raional Orhei va aloca pentru construcția complexului 2 mln lei. Pentru definitivarea construcției cerem alocarea sumei de 1 mln de lei din partea guvernului Republicii Moldova.

•Reparația capitală a edificiului ”Complexul fostei conduceri a Zemstvei județene cu parcul aferent” (suprafața clădirii 1207,7 m.p. inclusiv 11 construcții auxiliare) – 80 000 000,00 lei.

”Complexul fostei conducerii a Zemstvei județene cu parcul aferent” este monument de artă și arhitectura de valoare națională și cu o încărcătură istorică deosebită, înscris în Registrul monumentelor Republicii Moldova și este ocrotit de stat. Odată cu deschiderea filialei Universității ” A.I.Cuza” din Iași la Orhei, ne propunem restructurarea acestui monument de artă, care va servi drept sediul central/administrativ al Universității cu diverse aule și săli de conferințe, laboratoare. Acest monument care practic este istoria municipiului Orhei a reprezentat puterea administrativă de-a lungul anilor, este o datorie morală să intervenim și să îi dăm o viață nouă, punînd-o la dispoziția tinerei generații. Orele de studii petrecute într-un local cu o aură istorică deosebită, neapărat își va pune amprenta pe virtuțile moral-spirituale a tineretului studios, în așa mod păstrînd legătura valoroasă dintre trecutul mare și viitor, devenind un patrimoniu care va fi transmis din generație în generație.

• ”Legături de speranță pentru sănătate și îngrijire între Republica Moldova și România”. (10 mln de lei)

În baza programului operațional comun între România și Republica Moldova pentru anii 2014/2021, s-a decis de intervenit în regim de urgență pentru reconstrucția unui bloc al Spitalului Raional Orhei. Construcția respectivă datează anilor 1970, nu a fost supusă reparației capitale nici odată. Condițiile care s-au creat de-a lungul anilor sunt în defavoarea cetățenilor

Republicii Moldova, deoarece Spitalul Raional Orhei, deservește cetățenii nu doar al raionului Orhei ci și a raioanelor adiacente (Telenеști, Sîngerei, Rezina). Consolidarea forțelor ambelor țări România și Republica Moldova au dus la identificarea mijloacelor financiare, după cum urmează: din partea partenerilor din România va fi alocată suma de 440 mii de Euro, suma alocată din partea Consiliului Raional Orhei va fi de 52 mii Euro. Pentru finisarea acestui proiect care va îmbunătăți vădit condițiile blocului spitalicesc la toate standardele europene, conform devizului sunt necesare alte 10 mln de lei. Solicităm sprijinul Guvernului în alocarea acestei sume pentru bunăstarea cetățenilor Republicii Moldova.

Rugăm susținerea acestor amendamente.

Digitally signed by Tauber Marina
Date: 2021.12.02 22:06:23 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Deputat în Parlament

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

**Domnului Dumitru Alaiba,
Președintele Comisiei economie, buget și finanțe**

Stimate Domnule Președinte,

În conformitate cu art. 59 și 65 din Regulamentul Parlamentului se înaintează următoarele amendamente la Proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2022 **nr. 366/2021**.

La anexa 7 din proiect (transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale) solicită introducerea capitolului investiții capitale după cum urmează:

1. La unitatea administrativ teritorială - **mun. Bălți**
 - 1) 50 mln lei – lucrări de reparație a drumurilor locale
 - 2) 5 mln lei – procurarea mobilierului pentru instituțiile preșcolare de învățământ
 - 3) 10 mln lei – procurarea panourilor interactive și echipamentului sportiv pentru instituțiile de învățământ gimnazial și liceal
 - 4) 2 mln lei - pentru achiziția unui troleibuz pentru s. Sadovoe
 - 5) 5 mln lei - pentru procurarea echipamentului medical și mobilier pentru spitalul municipal pentru copii

Notă de argumentare

În urma numeroaselor vizite în teritoriu am primit solicitări de la autoritățile publice locale cu privire la necesitatea finalizării unui șir de obiecte de infrastructură locală. În mare parte este nevoie de anumite lucrări de reparații la instituții de învățământ, la infrastructura rutieră locală, iluminat stradal și apeduct.

Cu regret, apelurile către Guvern nu au fost auzite și în buget nu sunt prevăzute investiții capitale atât de necesare pentru locuitorii acestor unități administrativ teritoriale.

Astfel propunem mai multe completări în acest aspect conform prezentului amendament.

Sursa de finanțare se propune de a fi identificată de la fondul de intervenție a Guvernului, de la micșorarea investițiilor capitale de lux și achiziții de lux de la unele instituții publice centrale, de la micșorarea faianțării pentru partide politice și salariile demnitarilor de rang înalt.

Rugăm susținerea acestor amendamente.

Digitally signed by Tauber Marina
Date: 2021.12.02 22:06:50 BET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Deputat în Parlament